

Utbildningsutskottets betänkande

1976/77: 6

med anledning av motion om statsbidrag till lokaler för skolornas simundervisning

Motionen

1975/76: 1482 av herr Schött m. fl. (m, c, fp) vari hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till innevarande riksmöte om statsbidrag till simundervisningslokal.

Statsbidrag till investeringar

Investeringsbidrag inom det allmänna skolväsendet utgår i huvudsak enligt bestämmelserna i kungörelsen om statsbidrag till byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet (SFS 1957: 318).

Bidrag enligt kungörelsen utgår till kommun eller landstingskommun till bidragsberättigade lokalytor i byggnadsarbeten för grundskola, gymnasieskola samt för särskola m. m.

Bidrag utgår till följande ändamål:

- a) anskaffande av permanenta skollokaler,
- b) uppförande av provisoriska skollokaler,
- c) kostnader för anskaffande av första uppsättning stadigvarande undervisningsmateriel och hörseleteknisk utrustning vid gymnasieskola samt
- d) kostnader för anskaffande av vissa inventarier samt av AV-utrustning samt hörseleteknisk utrustning för grundskolan.

För permanenta skollokaler bestäms bidragsunderlaget med utgångspunkt i ett grundbelopp av 900 kr. per kvadratmeter nettogolvarea. Detta grundbelopp, som hänför sig till kostnadsläget den 1 januari 1956, skall omräknas med hänsyn till därefter inträffade kostnadsförändringar. Enligt skolöverstyrelsens (SÖ) beräkningar uppgick beloppet den 1 januari 1975 till 2 522 kr. Omräkning skall vidare ske med hänsyn till olikheterna i byggnadskostnaderna mellan skilda orter.

På bidragsunderlaget utgår statsbidrag med procenttal, som fastställs med hänsyn till bl. a. skatteunderlaget enligt en i bidragskungörelsen intagen särskild tabell. F. n. varierar bidragsprocenten mellan 35 och 45.

Till provisoriska skollokaler utgår statsbidrag med 400 kr. per kvadratmeter nettogolvarea.

Särskilda investeringsbidrag utgår i övrigt till följande ändamål:

1. Bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning (SFS 1936: 202).
2. Bidrag till skolhem för lärjungar vid högre skolor (SFS 1945: 594).
3. Bidrag till clevhem för elever i gymnasieskolan (KBr 1971-05-27).
4. Statsbidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet (SFS 1960: 387).

Utskottet

Riksdagen beslöt år 1962 att frågan om statsbidrag till uppförande av simanläggningar för skolornas simundervisning skulle utredas (mot. 1962: I: 118 och II: 143, SU 1962: 176, rskr 1962: 384). Skolöverstyrelsen (SÖ), som av Kungl. Maj:t fick i uppdrag att göra denna utredning, hemställde efter avslutat utredningsarbete i skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 september 1965 att bestämmelserna om statsbidrag till byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet skulle förklaras avse även simanläggning som hör till skolbyggnad och att den bidragsberättigade delen av en skolanläggning skulle kunna ökas med ca 210 m² nettogolvyta för simundervisningsändamål.

Enligt uppgift från utbildningsdepartementet överlämnades i maj 1966 SÖ:s nämnda skrivelse om statsbidrag till simanläggning till 1965 års idrottsutredning, som i betänkandet Idrott åt alla (SOU 1969: 29) gjorde SÖ:s förslag till sitt.

I propositionen 1970: 79 lades fram förslag om stöd till idrotten på grundval av idrottsutredningens betänkande. Dåvarande chefen för handelsdepartementet anförde därvid om statsbidrag till simanläggning följande: "Utredningen föreslår också att samma bidragsmöjligheter skall gälla för simanläggningar vid skolor som för gymnastiksalar. Inom utbildningsdepartementet utreds f. n. hur bl. a. stödet till skolbyggnader skall utformas. Jag är därför inte beredd att förorda någon förändring av statsbidragsbestämmelserna i dessa hänseenden."

1970 års riksdag hade att ta ställning till ett motionsvis framställt yrkande att statsbidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet skulle få utgå även till simundervisningslokal. Detta yrkande avslogs av riksdagen sedan statsutskottet i utlåtandet 1970: 8 avstyrkt motionerna under hänvisning till att frågan om statsbidrag till skolbyggnader var under utredning inom en särskild arbetsgrupp i utbildningsdepartementet.

År 1971 hemställdes i motionen 1971: 820 att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle anhålla om utredning angående statsbidrag till byggande av simhall i anslutning till skola. Kulturutskottet, till vilket motionen remitterats, anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande (KrU 1971: 3, rskr 1971: 66) bl. a. följande: "Av årets statsverksproposition, bilaga 10, framgår att en promemoria med discussionsunderlag angående nytt statsbidragssystem för skolbyggnader färdigställt och remissbehandlats. Beredningen av ärendet pågår alltjämt inom utbildningsdepartementet och utskottet anser sig därför inte böra tillstyrka föreliggande förslag i motionen 1971: 820. Utskottet vill dock understryka önskvärdheten av att den fortsatta beredningen av ärendet påskyndas."

Frågan om statsbidrag till simundervisningslokaler har nu åter aktualiserats. I motionen 1975/76: 1482 föreslås att riksdagen begär att rege-

ringen lägger fram förslag om statsbidrag. Det framstår, säger motionärerna, närmast som generande för riksdagens anseende att någon lösning på denna fråga ännu ej kommit till stånd.

Utredningen om skolan, staten och kommunerna (SSK) behandlar frågor om statsbidrag till skolväsendet, i första hand driftbidragen. Den kommunalekonomiska utredningen (KEU) har enligt sina direktiv bl. a. till uppgift att undersöka fördelar och nackdelar av en övergång till mer generella former för statsbidragsgivningen. Det finns för närvarande ett sjuttiototal statsbidrag som utgår till kommunerna. KEU:s arbete måste därför i första hand inriktas på frågor av övergripande natur. KEU:s överväganden avser bl. a. en prövning av skälen för och emot specialdestinerade statsbidrag till olika kommunala verksamheter.

Riksdagen fattade våren 1976 beslut om riktlinjer för reformering av skolans inre arbete (prop. 1975/76: 39, UbU 1975/76: 30, rskr 1975/76: 367). I det sammanhanget berördes också frågan om lokalbehov för skolan.

Frågor om detaljförändringar av statsbidragsbestämmelser, t. ex. smärre justeringar av bidragsunderlaget, är i första hand en uppgift för den berörda statliga myndigheten och i andra hand för en utredning inom det speciella området. Det är angeläget att den i motionen 1975/76: 1482 berörda statsbidragsfrågan löses snabbt. Det är enligt utskottets mening naturligast att SÖ ånyo aktualiserar frågan hos regeringen.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att motionen 1975/76: 1482 inte föranleder någon riksdagens åtgärd. Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1975/76: 1482.

Stockholm den 9 november 1976

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Larsson i Staffanstorps (c), Nordstrandh (m), Jönsson i Arlöv (s), Johansson i Skärstad (c), fröken Hörlén (fp), herr Karlsson i Mariefred (c), fru Hjelm-Wallén (s), herrar Strindberg (m), Sundgren (s), fröken Rogestam (c), herrar Hagberg i Örebro (s), Ullenhag (fp), fru Sandéhn (s) och herr Sivert Andersson i Stockholm (s).

